

Школска 2015/2016. година
 Окружно (градско) такмичење ученика гимназија и средњих стручних школа
 Књижевна олимпијада
 IV разред

Шифра: _____

1.	<p>На основу следећег описа одреди о ком је писцу реч, па његово пуно име и презиме напиши на линији.</p> <p>Овај романијер, приповедач, песник и путописац, академик, добитник је великог броја књижевних награда, од којих су најзначајније Његошева (1963) и Нинова (1974). Међу његовим познатим делима су романи <i>Свадба</i>, <i>Зло прољеће</i>, <i>Раскид</i>, <i>Хајка</i> итд.</p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p style="text-align: center;">(име и презиме писца)</p>
2.	<p>На линији напиши име јунака који казује причу о Тамил-ефендији у Андрићевој <i>Проклетој авлији</i>.</p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p style="text-align: center;">(име јунака)</p>
3.	<p>Пажљиво прочитај реченицу из Андрићеве <i>Проклете авлије</i>, па на линији напиши значење подвучене речи.</p> <p>„Отац девојчин, иначе <u>ћифтица</u> ситан растом и духом, понашао се као човек који је, у лудилу, одједном добио наступ неке величине, јунаштва и жеље за мучеништвом.”</p> <p>Реч <u>ћифтица</u> значи: _____</p>
4.	<p>На линији напиши облик излагања који доминира у подвученим деловима одломка из романа <i>Дервиш и смрт</i> Меше Селимовића.</p> <p>„Да се опет вратим себи и текији. Волио сам је и волим је. <u>Тиха је, чиста, моја, мирише на калопер љети, на љут снијег и вјетар зими</u>, волим је и зато што је постала позната због мене, и што зна моје тајне које никоме нисам казивао, које сам крио и од себе. <u>Топла је, мирна, голубови гучу на крову у рано јутро, киша пада по ћерамиди, и шобоњи, и сад пада, упорна, дуготрајна, иако је лето, отиче дрвеним олуцима у ноћ што је злослутно легла на свијет...</u>”</p> <p>Облик излагање је: _____</p>
5.	<p>Доврши наслове дела Иве Андрића (чији се попис налази у читанкама).</p> <p>Омер-паша _____; _____ хроника</p> <p>Кућа на _____; _____ поред пута.</p>

6.	<p>Према начинима изградње сижеа руски формалисти разликују три типа (врсте) романа. Пронађи њихове називе у наредном низу одредница и подвуци их.</p> <p>Психолошки; прстенасти; пикарески; паралелни; степенасти; просторни; роман-есеј.</p>	
7.	<p>Пажљиво се подсети почетне строфе чувене песме Владислава Петковића Дуса <i>Можда спава</i>, па у њој подвуци стих који јој не припада.</p> <p>Заборавио сам јутрос песму једну ја, Песму једну у сну што сам сву ноћ слушао: Да је чујем узалуд сам данас кушао, Као да је песма била срећа моја сва. Као да је одлетела иза овог сна. Заборавио сам јутрос песму једну ја.</p>	
8.	<p>Заокружи слово испред описа који се не односи на Каленић, манастир који је био инспирација и песнику Васку Попи.</p> <p>а) Смештен је у шумовитом пределу Гледићких планина, у Левчу. б) Подигао га је пехарник деспота Стефана Лазаревића, Богдан. в) Деспот Стефан је у њему окупио најученије калуђере-преписиваче. г) Међу фрескама овог манастира налази се и фреска анђела – светог ратника.</p>	
9.	<p>Уз помоћ следећег одломка из романа <i>Прољећа Ивана Галеба</i> Владана Деснице, заокружи слово испред тачног објашњења појма солилоквиј.</p> <p>„У кишна поподнева, док се мувам по соби тражећи по кутијицама дугме за кошуљу или батајући дланом по новинама да испод њих напипам затурене наочари, у оном старачком мрмољењу, у оним самотничким солилоквијима (који су, узгред речено, код мене почели доста рано, још прије педесете), изненади ме мој властити глас...”</p> <p>а) Солилоквиј је врста стручне расправе. б) Солилоквиј је говор са самим собом. в) Солилоквиј је приповедање из перспективе свезнајућег приповедача. г) Солилоквиј је говор унутар приповедања у трећем лицу.</p>	
10.	<p>Одреди назив строфе према броју стихова који се у њој налазе и одговор напиши на линији испод примера.</p> <p>„Јер ми смо давно, верна драга, – је ли? – Искидали конце што нас вежу За простор, време, тонове и боје, – Ланце живота што звече и стежу. – Јер ми смо, можда, сами тако хтели, Рад љубави нам и рад среће своје.”</p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p style="text-align: center;">(назив врсте строфе)</p>	

11	<p>а) Усправном линијом одреди место цезуре у следећем стиху: „ја невјера никад нисам био”.</p> <p>б) На линији напиши прецизан назив врсте датог стиха: _____.</p>	
12	<p>У следећем низу подвучи презимена писаца – представника реализма: Чернишевски; Бодлер; Балзак; Достојевски; Сервантес; Толстој.</p>	
13	<p>Пажљиво прочитај следеће исказе, па заокружи слово испред тврдње која је нетачна.</p> <p>а) Књижевно дело, по Ингардену, постоји као интенционална творевина која извор има у стваралачким чиновима свога аутора, а физичку основу налази у записаном тексту.</p> <p>б) Позитивизам представља приступ проучавању књижевности који прихвата метод природних наука и изучава искључиво проверљиве материјалне чињенице са становишта каузалности.</p> <p>в) Теорија рецепције се бави анализом ауторове личности, при чему се његово дело третира као грађа која поткрепљује анализу.</p>	
14	<p>Прочитај следећи одломак из приповетке Антонија Исаковића <i>Кроз грање небо</i> и издвој четири кључне речи. Одговоре напиши на линијама испод цитата.</p> <p>„Увек људи крију смрт од себе. Страшно је посматрати та заваравања. Она тројица опет су тражила да их поставимо у носила. Били су озбиљни и црни. Један је рекао: ‘Ти кревети направљени су за нас.’</p> <p>Какав је мој рањеник пред смрт? Уозбиљи се, постане миран. Осети смрт у носилима, гордо напушта своју планину. Сам себе најсвечаније сахрањује.”</p> <p>Кључне речи: _____, _____, _____, _____.</p>	
15	<p>а) Наведи имена јунака који воде следећи дијалог.</p> <p>„Памтим све. Никада ме ниси узео у крило... Никада се ниси поиграо са мном. Ни пожелео срећан пут.”</p> <p>„Шта ти то говориш?”</p> <p>„Гонио си ме да радим више но слуге. И Тола Дачић лепшу је младост имао од мене. Ни по оделу нисам се разликовао од слугу. Деди Луки лакше је било. Живео сам као воденичарево псето. <u>Главу и срце</u> си ми згњечио са <u>Вукашином</u>.”</p> <p>Дијалог воде _____ и _____.</p> <p>(име јунака) (име јунака) (презиме)</p> <p>б) Који мотив је наглашен у подвученој реченици одломка? (Одговор напиши на линији.)</p> <p>_____</p>	

16	<p>На линији напиши назив стилске фигуре конструкције (која спада у фигуре понављања), у којој се свесно, без граматичке потребе, гомилају исти или различити везници, да би се пажња читаоца задржала на сваком појму понаособ, као у примеру:</p> <p>„И снова месец трепери на води И спава река, и поље, и гора...”</p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p style="text-align: center;">(назив стилске фигуре)</p>	
17	<p>Међу следећим тврдњама заокружи ону која се не односи на појам хронотоп.</p> <p>а) Хронотоп је важан чинилац сижеа и композиције дела, а у исти мах изражава и сложен однос између аутора, остварења и читаоца. б) Појам хронотопа у анализу романа уводи Михаил Бахтин да би њиме означио просторно-временски континуитет унутар књижевне стварности дела. в) Хронотоп је појам који се везује за периодизацију књижевности и одређује време и простор настанка неког дела.</p>	
18	<p>На линији поред наслова сваког дела напиши назив књижевне врсте којој то дело припада.</p> <p><i>Горски вијенац</i>, П. П. Његош _____</p> <p><i>Туга</i>, А. П. Чехов _____</p> <p><i>Сумњиво лице</i>, Б. Нушић _____</p>	
19	<p>На линији напиши назив стилске фигуре значења која уз синестезијске и персонификоване призвучке доминира реченицом (а није епитет).</p> <p>Ноћ је почела да капље и чуо се мартовски мачји плач.</p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p style="text-align: center;">(назив стилске фигуре)</p>	
20	<p>Подвучи међу понуђеним примерима назив града који се најчешће помиње у роману <i>Мајстор и Маргарита</i> Михаила Булгакова.</p> <p style="text-align: center;">Брисел Рим Париз Лондон Москва</p>	

Тест прегледао: _____

Укупно бодова: _____